

(जगदित्) Verz. d. Oxf. H. 82, a, Cl. 18. कुलधर्म तथा देवि पशुभ्यः परिपालयेत् *behüten vor ebend. 92, a, 18. तस्मात्संजनयेत्कोषं सत्कृत्य परिपालयेत्* । परिपालयानुतनुयादेश धर्मः सनातनः ॥ MBH. 12, 4816. त्वहारि-विन्दुपरिपालितजीवनस्य (चातकस्य) *erhalten* KĪT. 3. (केशाः, सेवकाः) शिरसा विधत्ता नित्यं स्निहेन परिपालिताः *gehegt und gepflegt* PAÑĀT. I, 94. देवस्य पादौ च देववत्परिपालय R. 2, 58, 15. पश्य शास्त्रमधीयीत ऋषिभिः परिपालितम् *gehütet so v. a. in Ehren gehalten* MBH. 13, 4600. — 2) *aufrecht erhalten, beobachten, halten*: प्रतिज्ञाम् MBH. 5, 4946. R. 6, 85, 10. अङ्गीकृतं सुकृतिनः परिपालयति Spr. 77. मत्सत्यम् R. GORR. 2, 33, 37. तस्य वचः BĀG. P. 3, 12, 9. तन्ममैकमनाः श्रुत्वा तथैव परिपालय MĀR. P. 34, 9. — 3) *erwarten, warten*: उपल्लवात्तम् KUMĀR. 4, 46. मुहूर्तं परिपालयताम् R. 2, 70, 13 (72, 14 GORR.). अत्रैव परिपालय PAÑĀT. ed. orn. 19, 4. — Vgl. परिपालक fgg., परिपालयिषा.

— प्र *hüten. schützen, schirmen* ÇĀTR. 14, 96.

— प्रति 1) *dass.:* स चैनं प्रत्यपालयत् MBH. 1, 4080. 13, 5129. R. GORR. 2, 75, 17. ÇĀK. 159, v. 1. शरीरम् R. GORR. 2, 39, 7. so v. a. *ehren* Spr. मूलभूतयोपरेधेन v. 1. für *प्रतिमानयेत्*. — 2) *aufrecht erhalten, beobachten, halten an*: धर्मम् MBH. 1, 3521. 6, 2590. आज्ञाम् R. GORR. 1, 75, 14. HARIV. 14334. नियोगम् 12588. — 3) *warten, warten auf, erwarten* KHĀND. UP. 1, 12, 3. MBH. 1, 8659. 3, 8793. 4, 608 (med.). ÇĀK. 9, 4, 61, 13. KATHĀS. 7, 28. PAÑĀT. 21, 24. 22, 14. मुहूर्तम् BĀG. P. 3, 14, 21. न च तं प्रत्यपालयत् MBH. 5, 3723. 16, 112. R. 4, 27, 19. 61, 19 (med.) ÇĀK. 63, 16. 146. MĀLAV. 50, 11. VIKR. 6, 2. BĀG. P. 9, 13, 2. तं कालम् 3, 21, 85. प्रदोषम् KATHĀS. 38, 57. — Vgl. प्रतिपालन fgg.

— संप्रति *erwarten*: कालः संप्रतिपालयताम् HARIV. 4075.

— सम् 1) *schirmen, hüten*: सम्यक्संपाल्य मेदिनीम् MBH. 12, 2667. MĀR. P. 120, 19. 130, 21. — 2) *halten* (eine Zusage): प्रतिज्ञाम् MBH. 3, 15249. — 3) *über Etwas hinwegkommen, überwinden*: दिष्ट्या संपालितं कृच्छ्रम् MBH. 4, 2321.

पालयितर (von पाल्य्) nom. ag. *Wächter, Schützer, Schirmer, Hüter* KAUC. 94. NIR. 10, 11. 12. 14. प्रजानाम् MBH. 1, 2107. 3, 43299. RAGH. 2, 60. मरुताम् Indra 8, 32. ÇĀK. zu BṚH. ĀR. UP. S. 104. MĀR. P. 19, 25. 27, 31. लीवान् MRĪKĪH. 137, 25. जनपदपुरं KULL. zu M. 7, 1.

पालल (von पलल) adj. *aus zerriebenen Sesamkörnern gemacht*: भृह्य सुGR. 1, 235, 1.

पालवी f. *eine Art Geschirr*: पयुः — पालवीषु HARIV. 8447.

पालकृरि m. N. pr. eines Mannes RĀGĀ-TAR. 8, 2497. Viell. patron. von पलकृर.

पालागर्ल 1) m. *Läufer, Bote*; nach Andern *ein lügnischer Bote* ÇĀT. BR. 5, 3, 4, 11 und Comm. Schol. zu KĪT. ÇR. 15, 3, 1. — 2) f. $\frac{2}{3}$ Bez. des vierten und geringsten Weibes eines Fürsten ÇĀT. BR. 13, 4, 1, 8. 5, 2, 8. KĪT. ÇR. 20, 1, 12. 8, 25.

पालाल wohl fehlerhaft für पालवल adj. *im Sumpfe lebend*: पालालास्तिमयो (vgl. सामुद्रास्तिमयः 4, 629) वर्षपृथक्कृतं स्वभावन् RĀGĀ-TAR. 8, 2496. *les princes protecteurs* TROYER (8, 2507).

पालाश (von पलाश) adj. f. $\frac{1}{3}$ 1) proparox. (ÇĀT. BR.) und oxyt. von der *Butea frondosa* commend, *aus dem Holze dieses Baumes gemacht* P. 4, 3, 441. $\frac{1}{3}$ कुसुमाभमुखः प्रुकाः ÇĀTR. 10, 53. पूष AIT. BR. 2, 1. R. GORR.

4, 13, 22 (24 Schl.) परिधयः ÇĀT. BR. 1, 3, 2, 49. सुव 5, 2, 4, 15. 6, 6, 2, 7. 12, 7, 2, 15. जुहू KĪT. ÇR. 1, 3, 84. KAUC. 43. दण्ड ऀCV. GAṆ. 1, 19. M. 2, 45. MBH. 14, 1262. AK. 2, 7, 45. H. 815. भस्मन् सुGR. 1, 314, 13. पूष 2, 460, 16. 324, 2. — 2) proparox. (चतुर्थेषु) gaṇa संकलादि zu P. 4, 2, 75. — 3) grün (von der Farbe des Laubes) AK. 1, 1, 4, 24. H. 1395. HALĀJ. 4, 49. WEBER, NAK. II, 390. पालाशताम्रामितकर्बुराणाम् (अश्रानाम्) VA-RĀH. BRH. S. 92, 4; hier ist wohl die Farbe der Palāçablüthe gemeint. — शिशुपालाशाः MBH. 2, 343 wohl fehlerhaft für शिशुपालाशाः.

पालाशकं adj. von पलाश gaṇa वराहादि zu P. 4, 2, 80.

पालाशाखण्ड (WILS.) und पालाशषण्ड (ÇKDR.) m. Bein. von Magadha ÇĀNDAR. im ÇKDR.; vgl. पलाश 5.

पालाशि m. patron. von पलाश PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 56, 8.

पालिं UĠĠVAL. zu UĠĠDIS. 4, 129. f. 1) *Ohrläppchen* TRIK. 3, 3, 398. H. 574. an. 2, 496. fg. MED. I. 30. सुGR. 1, 56, 9. कर्पा 58, 13. fgg. पात्यामय 93, 1. 2, 149, 9. fgg. अयणा 61, 13. गालयः श्रोत्रपालिषु *das Zupfen an den Ohrläppchen* RĀGĀ-TAR. 6, 157. पाली सुGR. 2, 150, 6. 151, 3. अपालि 1, 55, 19. 56, 16. — 2) *Rand* (प्रातः) H. an. कपोलपालिदेलापितश्रवणकुण्डल Verz. d. Oxf. H. 130, b, 31. पाली *dass.*: युगमध्ये, युगसंनक्षत्रेषु, युगपालीषु MBH. 7, 8734. einer Schüssel Spr. 1785. — 3)

Reihe (पङ्क्ति) AK. 3, 4, 26, 199. TRIK. 3, 3, 398. H. an. MED. विपुलपुलकं Gtr. 6, 10. पाली = श्रेणी ÇĀNDAR. im ÇKDR. — 4) *Damm* (सेतु, झाली) H. 965. H. an. ०भङ्ग RĀGĀ-TAR. 8, 2901. पाली HALĀJ. 3, 54. पालीभिरम्भः संरोध्य RĀGĀ-TAR. 5, 106. — 5) *die scharfe Seite eines Dinges, Ecke, die Schneide eines Schwertes* (अग्नि) AK. 2, 8, 2, 61. 3, 4, 26, 199. H. an. MED. पाली H. 1013. Vgl. कर्पाल, पत्रपाल. — 6) *Schooss* (अङ्क, उत्सङ्क) AK. 3, 4, 26, 199. H. an. MED. Vgl. अङ्कपालि, अङ्कपाली, अङ्कपालिका, अङ्कपालि. — 7) *Zeichen* H. an. Verz. d. Oxf. H. 184, b, 6. — 8) *ein best. Hohlmaass*, = प्रस्थ TRIK. 2, 9, 6. H. an. — 9) *Laus* H. an. पाली MED.

= 10) *ein Weib mit einem Barte* TRIK. 3, 3, 398. H. Ç. 111. H. an. HĀR. 130. पाली MED. — 11) = *कल्पितभोजन die festgesetzte Nahrung* H. an. = *कात्तादिदेय was man einem Schüler u. s. w. zu reichen hat* MED. — 12) = *प्रशंसा* H. an. पालो am Ende eines comp. als *Ausdruck des Lobes* GAṆARATNAM. zu P. 2, 1, 66. — 13) = *प्रभेद* MED. Im ÇKDR. wird अङ्कप्रभेद nach MED. als eine Bed. gefasst, was aber nicht zulässig ist. — 14) पाली *ein länglicher Teich* VARĀH. BṚH. S. 53, 120. — 15) पाली *Kochtopf* (स्थाली) ÇĀNDAR. im ÇKDR. — Vgl. कर्पा, दत्त, पत्त.

पालिंकरि m. *eine best. Schlange* सुGR. 2, 265, 13. Viell. fehlerhaft für पालिंकर am *Ohrläppchen fassend*.

1. पालिका f. zu पालक s. das.
2. पालिका (von पालि, पाली) f. 1) *Ohrläppchen* ÇĀNDAR. im ÇKDR. — 2) *die scharfe Seite eines Dinges, Ecke, Schneide* (अग्नि) ÇĀNDAR. im ÇKDR. — 3) *Käse* —, *Buttermesser* HĀR. 34.

पालित 1) adj. s. u. पाल्य्. — 2) m. a) *ein best. Baum*, = शाखोट ÇĀNDARĀTHAK. bei WILS. — b) N. pr. eines Sohnes Parāçit's (Parāçit's) HARIV. 1980. VP. 420. — 3) f. मा N. pr. einer der Mütter im Gefolge des Skanda MBH. 9, 2621.

पालित्य (von पालित) 1) oxyt. adj. (चतुर्थेषु) gaṇa संकाशादि zu P. 4, 2, 80. — 2) n. proparox. *Altersgrasheit* VJUTP. 101. AV. 11, 8, 19.